

**BAHOR JODUGAR YONG`OG`I (HAMAMELIS VIRGINIANA) NING DORIVORLIK
XUSUSIYATLARI**

Omanova Iroda Zoir qizi

*Jizzax viloyati Jizzax davlat pedagogika universiteti tabiiy fanlar fakulteti Biologiya
o`qitish metodikasi 4- kurs talabasi.*

Matmurodova Gulnoza Bahtiyorovna

*Jizzax viloyati Jizzax davlat pedagogika universiteti tabiiy fanlar fakulteti Biologiya
o`qitish metodikasi o`qituvchi.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Respublikada dorivor o`simliklarni muhofaza qilish, dorivor o`simliklar yetishtiradigan plantatsiyalar tashkil etish va ularni qayta ishlash, Bahor jodugar yong`og`ining xalq tabobatida keng qo`llanilishi to`g`risida fikir yuritiladi. Shu bilan birga Bahor jodugar yong`og`ining biologik xossalari, tabiatda uchrashi, dorivorlik xususiyati hamda bahor jodugar yong`og`ining inson hayotidagi ahamiyati haqida ko`rsatib o`tilgan.*

**Kalit so`zlar:** *jodugar yong`og`i, bahor, organik kislotalar, dorivor, tabiat, tarkibi, gullari, barglar yog`i, inson ahamiyati.*

KIRISH

Respublikamizda so`ngi yillarda dorivor o`simliklar yetishtiriladigan plantatsiyalar tashkil etish va ularni qayta ishlash borasida izchil islohatlar amalga oshirilmoqda. Dorivor o`simliklarning juda ham ko`p turlari mavjud bo`lib bulardan 112 ta turi ilmiy tibbiyotda foydalanish uchun ro`yxatga olingan. Ushbu dorivor o`simliklarimiz orasida juda ko`plari farmatsevtikada qo`llanilib kelinmoqda. Shu jumladan Bahor jodugar yong`og`i ham shu turlar qatoriga kiradi. Bahor jodugar yong`og`ining gullar va barglari, shu jumladan, jodugar fasulyatori ko`p foydali narsalarga ega, shuning uchun o`simlik ekstrakti haqiqiy dori hisoblanadi. Ko`pincha o`simlik "jodugar hazil" deb nomlanadi. Kosmetologiya va tibbiyotda foydalaniladigan mablag`larni yaratish uchun xomashyo sifatida juda mashhur.

Jodugar yong`og`i ekstraktining xususiyatlari O`simliklar taninlar, kislotalar, glyukoza, taninlar va flavonoidlar bilan to`yingan - bularning barchasi bakteritsid va biriktiruvchi ta`sir ko`rsatadi. Bundan tashqari antiseptik va yallig`lanishga qarshi ta`siri ham mavjud. Tarkibdagi elementlar tomirlarni mustahkamlashga, terini tonishga, shishishni kamaytirishga va yiringli bezlarning sekretsiasini kamaytirishga yordam beradi. Ushbu o`simlikning ekstrakti shuningdek, yallig`lanish, kuyishlar, hasharotlar chaqishi va turli xil teri muammolariga qarshi kurashda samarali hisoblanadi. Rejeneratorlik va antioksidant xususiyatlar tufayli, ko`pincha etuk epidermiyaga g'amxo'rlik qilish uchun ishlatiladi.

Teri uchun kosmetologiyada jodugar yong`og`i ekstraktidan foydalanish Zavodda teriga ijobiy ta`sir ko`rsatadigan ko`plab foydali narsalar mavjud:

1. Tozalash. Ekstrakti teshiklarni pasaytiradi, yangilaydi, shuningdek, sebum sekretsiasini yaxshi boshqaradi. Samarali jarrohlik bilan kurashadi.

2. Anti-aging. Jodugar hazelasini o'z ichiga olgan dorilar, epidermisni namlaydi va yumshatadi, tozalashni bartaraf qiladi. Mikroto'lqinni rag'batlantirish, rangni yaxshilash.

3. Yallig'lanishga qarshi. Ekstrakti kuchli antifungal va antibakterial xususiyatlarga ega. Bu har qanday yallig'lanish jarayonida eng foydali hisoblanadi va nafaqat akne, xo'ppoz, dermatit uchun ajralmasdir.

4. Shifolash. Zavod kuchli antioksidant xususiyatlarga ega bo'lib, u terini ultrabinafsha nurlar ta'siridan himoya qiladi, termik kuyishdan keyin uni tinchitadi, yoriqlar qattiqlashishini rag'batlantiradi.

5. Sog'lomlashtirish. Shishganlikdan qutulish, tomirlarni mustahkamlash uchun tanadan ortiqcha suyuqlikning chiqishi faollashadi.

Bu o'simlikning ekstrakti ishlatilgan ko'pgina retseptlar mavjud. Eng mashhur suyuqlik bilan kurashish uchun vositadir.

Akne qarshi jodugar jigar yog'i ekstrakti bilan retsept murakkab

Tarkibi

☐toza suv - 50 ml;

☐gel aloe vera - 5 ml;

☐Seynt Jonning suti ekstrakti - 5 ml;

☐Stevia ekstrakti - 5 ml;

☐buzadigan amallar xissasi - 5 ml;

☐hamamelis ekstrakti - 5 ml;

☐furatsilin - 10 ml;

☐pantenol - 5 ml.

Tayyorlash va ulardan foydalanish. Barcha komponentlar xona haroratida bo'lishi kerak. Ular yaxshilab aralashtiriladi. Natijada qalin massa. Muammoli joy yaxshi yuviladi, undan keyin dori qo'llaniladi va yarim soatga qoldiriladi. U yuviladi. Jarayon ikki kun ichida o'tkaziladi. Agar siz teringizni parvarish qilishning tabiiy usulini izlayotgan bo'lsangiz, jodugar yong'og'idan terini parvarish qilish tartibida foydalaning. Jodugar yong'og'i biriktiruvchi va antibakterial xususiyatlarga ega va shuning uchun tirnash xususiyati va yallig'langan terini tinchlantirish mumkin. Jodugar tonerini yuzingizga seping yoki jodugari bilan dog'laringizni va dog'laringizni tozalang. Jodugarni aloe vera gel bilan aralashtiring va aralashmani quyoshda kuygan teriga yoying. Hatto yuzingizni niqob sifatida va soqoldan keyin ishlatish uchun jodugar va o't aralashmasini o'zingiz tayyorlashingiz mumkin. Eng ko'p ko'rilgan jodugarrang yovvoyi topaklar Amerika qit'asida va Sharqiy Osiyoda topilgan. Bu erda ular uzoq vaqtdan buyon bog 'va bog'larda muvaffaqiyatli o'stirishgan. Buni Kavkazning ba'zi joylarida ko'rishingiz mumkin. Odamlar jodugar jigariga sehrli yong'oq, jodugar yong'oq, jodugar fig'oni nomlanadi. Bu taxalluslarning barchasi yong'oqqa (findiq) tashqi ko'rinishga qarab o'simliklarga berildi va o'simliklar gullash davrlari uchun juda noan'anaviy edi.

JODUGAR GULLARI SHUNGA O'XSHASH:

1. Butaning toji juda keng tarqalgan. 5-6 m balandlikda, 5-5,5 m kengligida bo'ladi.

2. Uzun bo'yli (10 mm gacha), sariq rangda. Jodugar rangli rangning ayrim navlari boshqacha.

3. To'q qizil rangdagi gullar.

Bir dorivor xom ashyo sifatida o'simlikning bargi va qobig'i ishlatilgan. Barglar kuzda to'planadi va xonada gazetaga nozik bir qatlam yoyilib quritiladi. Qushqochma bahordagi filialdan kesiladi va quyoshda yoki 50 ° da pishiriladi. Jodugar yong'og'i antibakterial, yallig'lanishga qarshi va bog'lovchi ta'sirga ega. Teri ostidagi bo'shliqlarni pasaytiradi, yallig'lanishni pasaytiradi, tomir devorlarini kuchaytiradi. Shuning uchun u odatda varikoz tomirlari, gemorroy va yuz kremlari uchun vosita sifatida ishlatiladi. Bundan tashqari, jodugar jingalasi terida yaralarni va kuyishlarni davolaydi, qon ketishini to'xtatadi va ichak xiralashuvini bartaraf etadi. Ushbu o'simlik jinsiy sistemaning yallig'lanishini, buyrak kasalligini va qo'shma yallig'lanishni davolash uchun ishlatiladi.

Jodugar yong'og'i barglari yog'i.

Ezilgan barglar 10 g oling va qaynoq suv 200 ml quyig, 5 daqiqa davomida qaynatiladi. va salqin. Loson sifatida foydalaning - bu terining holatini yaxshilashga yordam beradi, dag'allarga, oqsillarga yaxshi ta'sir ko'rsatadi. Agar siz paxta yog'ini bu bulonda nemlendirip, qorin bo'shlig'iga qo'yib yuborsangiz (kuniga 3 marta, bu juda tez o'tishi tavsiya etiladi), shuningdek, bu ichakning shikastlanishi uchun kuniga 3 marta 50 ml ichimlik ichishi mumkin.

Qo'rg'oshin jodugar qobig'i.

20 g ezilgan jodugar qobig'i, 200 ml qaynoq suv quyib, 15 daqiqa davomida qaynatiladi. Keyin salqin va suyuqlik. Ürogenital tizimi yallig'lanish kasalliklari, oshqozon-ichak tizimi yallig'lanishi, qon ketishida 50 ml dan foydalaning. Bundan tashqari, buyrak kasalliklari davrida qorin va burun qilish vositasi sifatida ishlatilishi mumkin. Varikoz tomirlarini va hemoroidlarni davolash uchun, afsona xushbo'yli terapiya bilan dorixona malhamlari. Ammo o'simlikning qobig'i kukunga singib ketgan, terida kuygan kukuncha va bolalarda bezi bezgagi kabi ishlatiladi.

Xulosa qilib aytganda hozirgi dorivor o'simligimiz ya'ni bahor jodugar yong'og'i foydali bo'lib undan me'yorida foydalanilganda inson organizmi uchun zararli ta'sirlari bo'lmaydi aksincha hozirgikunda biz juda ko'p istemol qiladigan, sanoatlarda ishlab chiqarilayotgan kimyoviy dori vositalarining inson organizmi uchun bir muncha foydali va bir muncha zararli ta'sirlarga ham egadir. Shu sababli men bugungi yozgan maqolamda dorivor o'simliklardan biri bo'lgan Bahor jodugar yong'og'ini tanladim. Bu maqola matnini yozishda men Bahor jodugar yong'og'i haqida juda ko'plab qiziqarli ma'lumotlarga ega bo'ldim. Xususan jodugar yong'ogining tuzilishi, biologik xossalari, tarqalishi, dorivor xususiyatlari, hamda inson hayotidagi ahamiyatining o'ziga xosligini bilib oldim. Jodugar yong'og'i (Hamamelis virginiana), masalan, hemoroid, anus yoki og'izdagi shilliq qavatning yallig'lanishi va diareya uchun ishlatiladi. Jodugar yong'og'i barglari va po'stlog'i

an'anaviy o'simlik dori-darmonlariga kiradi. Ular I va II darajali gemorroy alomatlarini yengillashtirish uchun tasdiqlangan, bu alomatlar yonish, qichishish va anus atrofida yengil qon ketishni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, jodugar ichakdan chiqadigan joydagi shilliq qavatning yallig'lanishi, yengil terining shikastlanishi va terining yallig'lanishi (shu jumladan neyrodermatit), og'iz va ko'z sohasidagi shilliq qavatning yallig'lanishi uchun ishlatilishi mumkin. , shuningdek varikoz tomirlari (og'ir, og'riqli oyoqlar kabi). Jodugar yong'og'i qobig'i diareyani qisqa muddatli davolash uchun ham ishlatilishi mumkin. Jodugar yong'og'i suvi - barglar va po'stlog'dan tayyorlangan distillat - ko'karishlar, terining tirnash xususiyati, quyosh yonishi va hasharotlar chaqishini tashqi davolash uchun ham tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Diyetologiya" B.Saidov.
- 2.Mymedic uz sayti.
- 3.M.A.Jo`rayeva, Dorivor o`simliklar atlas (o`quv qo`llanma) Toshkent., Noshir nashiriyoti – 2019.